

7. Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів в бюро судово-медичної експертизи: Затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України 17 січня 1995 року № 6 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0253-95>.

8. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації: Закон України від 14 березня 2018 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2334-19/paran2#n2>.

9. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації від 3 березня 2015 року № 2016 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53813.

10. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії від 1 січня 2000 року, ратифіковано Законом № 716-IV від 3 квітня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 29. – Ст. 226.

УДК 343.985

Оксана Васи́лівна ПЧЕЛІНА,

доцент кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0224-1767>

ЩОДО ОБСТАНОВКИ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Важливим та інформативним у криміналістичному сенсі є такий елемент криміналістичної характеристики злочинів у сфері службової діяльності, як обстановка їх вчинення. Адже поняття останньої тісно пов'язане з питанням оптимізації як практичної, так і дослідницької та дидактичної діяльності криміналістичного спрямування [1, с. 100].

Обстановка злочинів у сфері службової діяльності – це динамічна система взаємопов'язаних обставин, що характеризують сферу службової діяльності, місце, час та умови вчинення злочинів указаної категорії.

Так, згідно з узагальненням результатів опитування працівників органів Національної поліції та прокуратури ознаками сфери службової діяльності є: розгалужена, різнорівнева, громіздка, часто недосконала, система нормативно-правового регулювання службової діяльності в окремих сферах суспільного життя (вказало 49,8% респондентів); специфічний суб'єкт реалізації злочинних намірів (службова особа або

особа, котра присвоїла та використала реальні владні повноваження та/або звання службової особи) (99,5%); обсяг повноважень службової особи, що обумовлені її службовим становищем, характер і спрямованість її діяльності (97,6%); авторитетність органів, в яких працює особа злочинця (60,2%); значимість посади, котру обіймає особа злочинця (60,2%); наявність закріпленої процедури прийняття осіб на службу, її проходження та припинення (51,9%); наявність встановленої процедури документообігу (47,3%); високий рівень корумпованості та «кругової поруки» (92,4%) . Особливе місце в обстановці вчинення злочинів у сфері службової діяльності посідає порядок здійснення посадових і службових повноважень відповідними особами з урахуванням специфіки сфери та виду їх діяльності [2, с. 121], можливість реалізувати свої права, впливати на вирішення певних питань, вчиняти певні дії особисто чи шляхом дачі вказівки іншим особам, використовувати наявну інформацію чи зв'язки з іншими службовими особами [3, с. 856]. При цьому досить часто сприятливими умовами вчинення таких злочинів є наявність як у державних органах, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності, так і в окремих секторах економічної діяльності певних недоліків. Зокрема, як влучно зазначають Н. М. Тарасик, Т. Ю. Прокоф'єва й А. М. Кустов, можуть бути «пробіли чи дефекти» у виробничій чи організаційно-управлінській діяльності, котрі вивчаються, враховуються й використовуються в подальшому злочинцем. Як приклад, це недоліки в системі організації й управління, в системі обліку та контролю, в організації охорони об'єктів і їх технічного забезпечення, в технологічних процесах, в організації та реалізації документообігу тощо [4, с. 85].

За місцем діяльності злочини, що розглядаються, можуть вчинятися в: а) органах державної влади та органах місцевого самоврядування (32%); б) державних і муніципальних закладах (33,8%); в) органах громадських і релігійних організацій (2,4%); г) приватних організаціях (як комерційних, так і некомерційних структур – 31,8%).

Разом із тим злочини у сфері службової діяльності можуть вчинятися в різних галузях і видах економічної діяльності. Так, за даними Міністерства внутрішніх справ України та Генеральної прокуратури України названі злочини вчиняються на підприємствах, в установах, організаціях за наступними видами діяльності: державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування (87,4%); надання інших видів послуг (15,6%); фінансова та страхова діяльність (14,0%); освіта (10,7%); діяльність у сферах права, бухгалтерського обліку, архітектури та інжинирингу, технічні випробування та дослідження (10,6%); діяльність у сферах адміністративного та допоміжного обслуговування (9,5%); охорона здоров'я та надання соціальної допомоги (9,3%); операції з нерухомим майном (7,3%); будівництво (6,7%); сільське господарство, мисливство, лісове господарство (5,7%); транспорт, складське

господарство, пошта та кур'єрська діяльність (5,3%); оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (4,5%); переробна промисловість (1,6%); добувна промисловість і розроблення кар'єрів (1,3%); постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (1,3%); мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (1,0%); водопостачання, каналізація, поводження з відходами (0,9%); інформація та телекомунікації (0,8%); тимчасове розміщення й організація харчування (0,5%); діяльність екстериторіальних організацій і органів (0,5%); інші (0,3%).

Список бібліографічних посилань:

1. Борецкий А. В. Обстановка совершения преступления как элемент криминалистической характеристики торговли людьми / А. В. Борецкий, Б. Т. Жузбаев // Экономика, социология и право. – 2015. – № 12-1. – С. 100-103.

2. Муратшина С. Н. Криминалистическая характеристика расследования коррупционных преступлений / С. Н. Муратшина // Международный научный журнал «Инновационная наука». – 2015. – № 5. – С. 119-122.

3. Криминалистика: [учебник для вузов. 2-е изд., перераб. и доп.] / Т. В. Аверьянова, Р. С. Белкин, Ю. Г. Корухов, Е. Р. Россинская; под ред. заслуженного деятеля науки РФ, проф. Р. С. Белкина. – М. : Норма, 2006. – 992 с.

4. Тарасик Н. М. Экономические и криминалистические особенности механизма коррупционных преступлений / Н. М. Тарасик, Т. Ю. Прокофьева, А. М. Кустов // Успехи в химии и химической технологии. – 2014. – Том XXVIII. – № 7 (156). – С. 85-87.

УДК 343.157.3

Людмила Михайлівна СОЛОВЙОВА,

старший викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0886-1425>

ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ

Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами – це усталений вид перегляду, який існував завжди і залишався за будь-яких судових реформ.

Провадження за нововиявленими обставинами – це стадія кримінального процесу, у якій суд, котрий першим допустив помилку внаслідок незнання про існування певних обставин, відновлює